

<https://doi.org/10.36930/40340512> (дата звернення: 4.04.2025).

2. Лігорович О. В., Карий О. І. Використання адаптивно-інтерактивних систем у процесі навчання персоналу. Економічний простір. 2020. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/159-11> (дата звернення: 4.04.2025).

3. Гострик О. М., Ганевич М. О. Бізнес-аналітика – основа для інноваційних перетворень управлінської складової бізнесу. Науковий вісник Одеського національного економічного університету: зб. наук. праць; за ред.: В.В. Коваленко (голов. ред.). (ISSN 2409-9260). Одеса: Одеський національний економічний університет. 2023. № 10 (311). С. 72-79. DOI: 10.32680/2409-9260-2023-10-311-72-79 (дата звернення: 4.04.2025).

*Гальчич І. П., аспірантка
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
iragalcic@gmail.com*

ФОРМУВАННЯ МЕДІАЦІЙНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасна підготовка соціальних працівників вимагає не лише засвоєння теоретичних знань, а й розвитку практичних навичок, зокрема медіації. Використання цифрових технологій та онлайн-платформ у навчальному процесі сприяє ефективному формуванню медіаційних компетентностей. Розглянуто вплив цифрових технологій на підготовку фахівців соціальної сфери, проаналізовано інноваційні методи навчання медіації та запропоновано інтеграційні підходи в освітньому процесі.

Формування професійних навичок майбутніх соціальних працівників є одним із ключових завдань вищої освіти. Оскільки соціальна робота передбачає постійний контакт із людьми, медіаційні навички набувають особливої ваги. Водночас, цифрові технології значно розширюють можливості практичної підготовки студентів, дозволяючи використовувати інтерактивні платформи, моделювання ситуацій та штучний інтелект для навчання навичкам медіації.

Розвиток цифрових технологій значно вплинув на освітній процес у сфері соціальної роботи. До найбільш ефективних інструментів належать [3]:

- онлайн-симулятори та кейс-методи (імітація конфліктних ситуацій);
- віртуальні навчальні середовища (VR та AR-технології для моделювання реальних кейсів);
- інтерактивні навчальні платформи (Coursera, Udemy, Prometheus);
- програмне забезпечення для аналізу комунікацій (наприклад, штучний інтелект для розпізнавання емоцій);
- гейміфікація навчального процесу (створення інтерактивних рольових ігор).

Формування медіаційних навичок майбутніх соціальних працівників у процесі практичної підготовки потребує застосування таких підходів [1]:

1. STEAM-методологія, що інтегрує технології у процес навчання.
2. Проектне навчання – розробка реальних кейсів та ситуацій.
3. Соціальні симуляції – навчання за допомогою відеоаналізу реальних конфліктних ситуацій.
4. Використання чат-ботів для тренування переговорів.
5. Цифрові методи дозволяють майбутнім соціальним працівникам не лише засвоїти теоретичний матеріал, а й наблизити навчання до реальних умов професійної діяльності.

STEAM (наука, технології, інженерія, мистецтво та математика) – це міждисциплінарний підхід, який дозволяє поєднати наукові та технологічні знання з творчими навичками. У контексті медіації STEAM-методологія дозволяє студентам не лише вивчати теоретичні аспекти медіації, але

й використовувати технології для моделювання ситуацій. Студенти можуть розробляти віртуальні конфлікти, вивчати їх у інтерактивних середовищах і застосовувати отримані знання для вирішення реальних проблем. Це розвиває критичне мислення, навички аналізу та прийняття рішень.

Проектне навчання є ефективним методом підготовки соціальних працівників, що передбачає створення реальних кейсів і ситуацій для вирішення. Студенти отримують завдання, які імітують реальні конфлікти або соціальні проблеми, з якими можуть стикатися у професійній діяльності. Це дозволяє розвивати навички медіації у реальних контекстах, формуючи не лише теоретичні знання, а й практичні вміння для ефективного втручання у вирішення конфліктів.

Використання соціальних симуляцій у навчанні допомагає студентам занурюватися у вирішення конфліктів у контрольованому середовищі. Використання відеоаналізу реальних конфліктних ситуацій дозволяє студентам не лише спостерігати за діями медіаторів, а й практично працювати з різними сценаріями. Це дає можливість оцінити поведінку учасників конфлікту, застосовувати стратегії медіації та оцінювати їх ефективність у вирішенні ситуацій.

Використання чат-ботів є новітнім і дуже ефективним методом для тренування навичок переговорів. Чат-боти створюють ситуації, де студент може практикувати переговори у різних контекстах, отримуючи негайний зворотний зв'язок. Цей підхід дозволяє майбутнім соціальним працівникам удосконалювати свої навички ведення переговорів та медіації в реальному часі, не виходячи з навчального процесу.

Цифрові методи навчання включають використання онлайн-платформ, мобільних додатків та інших інструментів для інтерактивного навчання. Вони дозволяють майбутнім соціальним працівникам не лише засвоїти теоретичний матеріал, а й наблизити навчання до реальних умов професійної діяльності. Це дозволяє студентам практикувати свої медіаційні навички в умовах, наближених до реальних, через онлайн-симуляції, відео тренування, або дистанційні практичні завдання.

Застосування цих інноваційних методів у процесі підготовки майбутніх соціальних працівників дозволяє забезпечити більш ефективне засвоєння медіаційних навичок та адаптацію до реальних умов професійної діяльності, що сприяє підвищенню якості надання соціальних послуг у суспільстві.

Впровадження цифрових технологій у навчальний процес може відбуватися за такими напрямками [2]:

1. Розробка інтерактивних модулів та курсів (інструменти на основі ШІ для аналізу поведінки студентів у змодельованих ситуаціях).
2. Використання платформ відеоконференцій (Zoom, Microsoft Teams, Google Meet) для дистанційного проведення рольових ігор.
3. Онлайн-курси та вебіари з міжнародного досвіду медіації.

Дані технології вже впроваджуються у провідних світових університетах, що підтверджує їхню ефективність для навчання соціальних працівників.

Впровадження інтерактивних модулів та курсів у навчальний процес є важливим кроком для покращення навчання медіації у соціальній роботі. Використання сучасних інструментів на основі штучного інтелекту (ШІ) дозволяє створювати навчальні ситуації, що моделюють реальні конфлікти. ШІ здатний відстежувати поведінку студентів, аналізувати їхні дії в конкретних ситуаціях, надаючи детальний зворотний зв'язок. Ці технології можуть автоматично адаптувати рівень складності завдання, відповідно до результатів, досягнутих студентами, забезпечуючи індивідуалізований підхід до кожного. Крім того, ШІ може прогнозувати варіанти розвитку конфлікту в залежності від вибору дій студента, що дозволяє оцінити ефективність його медіаційної стратегії.

Платформи відеоконференцій, такі як Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, відкривають нові можливості для навчання медіації в умовах дистанційного навчання. Вони дозволяють проводити

рольові ігри, де студенти можуть одночасно виконувати роль медіатора, учасника конфлікту або спостерігача. Під час цих ігор студенти можуть застосовувати медіаційні техніки у реальному часі, відпрацьовувати навички спілкування, ведення переговорів, аналізувати конфлікти і знаходити компромісні рішення. Використання таких платформ дозволяє створювати віртуальні середовища, де учасники можуть зручно взаємодіяти, не обмежуючись фізичною присутністю. Це також дає можливість тренувати медіаційні навички незалежно від місця перебування студентів, що є важливим фактором в умовах глобалізації освіти.

Міжнародний досвід медіації є безцінним джерелом знань та практичних методик для соціальних працівників. Впровадження онлайн-курсів та вебінарів з міжнародного досвіду медіації дозволяє студентам ознайомитися з успішними практиками, які застосовуються в різних країнах. Такі курси можуть включати лекції, практичні заняття, а також зустрічі з міжнародними експертами, які мають досвід у вирішенні складних соціальних конфліктів за допомогою медіації. Перевага онлайн-формату полягає в тому, що студенти можуть отримати доступ до актуальних матеріалів і знань незалежно від географічного розташування. Це також забезпечує міжнародну співпрацю та обмін досвідом серед фахівців різних країн, що позитивно впливає на професійну підготовку студентів.

Впровадження цих цифрових технологій в процес навчання майбутніх соціальних працівників дозволяє підвищити якість їх підготовки, забезпечити інтерактивність навчання та дозволити ефективно застосовувати медіаційні навички в умовах сучасних викликів. Цифрові інструменти також сприяють гнучкості навчання, що є важливим фактором для розвитку соціальних працівників в умовах швидко змінюваного світу.

Отже, цифрові технології відіграють ключову роль у формуванні медіаційних навичок майбутніх соціальних працівників. Використання інтерактивних платформ, симуляторів і гейміфікації сприяє більш ефективному засвоєнню практичних навичок та підготовці студентів до реальної професійної діяльності. Подальші дослідження мають бути зосереджені на розробці більш інтерактивних навчальних технологій та їх впровадженні в освітні програми.

Список використаних джерел

1. Басараб, К. В., & Пашенко, А. О. (2020). Використання цифрових технологій у професійній підготовці соціальних працівників. Науковий вісник СумДУ. Серія: Педагогіка, 2(12), 55-61.
2. Клименко, О. М. (2021). Інноваційні методи формування медіаційних компетентностей у студентів соціальних спеціальностей. Проблеми сучасної освіти, 10(3), 121-127.
3. Чепурна, Л. В. (2022). STEAM-освіта у підготовці фахівців соціальної роботи: перспективи та виклики.